

MAPA KRIMINALITY – (NE)BEZPEČNÁ ÚZEMÍ

METODICKÝ LIST PRO UČITELE

ANOTACE:

Učební úloha je zaměřená na využití mapové aplikace ukazující kriminalitu v obvodních odděleních policie. Žáci vyhledávají informace z oficiálních policejních záznamů uspořádaných do přehledné mapy, tabulek a grafů. Tato prostorová data se netýkají pouze geografie a ukazují tak žákům využití GIS v reálném životě.

KLÍČOVÁ SLOVA:

kriminalita, trestný čin, Policie ČR, aplikace GIS

TEMATICKÉ ZAMĚŘENÍ:

Vzdělávací oblast, vzdělávací okruh (RVP):

- Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
- Česká republika
- Terénní geografická výuka, praxe a aplikace
- Data, informace a modelování (Informatika)
- Informační systémy (Informatika)

Očekávané výstupy/cíle (RVP ZV): žák

- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat
- vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů

Cíle výuky: žák

- pracuje s mapovou aplikací [Mapa kriminality ČR](#)
- užívá s porozuměním základní pojmy: trestný čin, kriminalita, objasněný skutek, obvodní oddělení
- vyhledává požadované informace a porovnává prostorové a časové celky

Mezipředmětové vztahy: Informační a komunikační technologie: Zpracování a využití informací, vyhledání informací a komunikace; Základy společenských věd (výchova k občanství)

MAPA KRIMINALITY – (NE)BEZPEČNÁ ÚZEMÍ

METODICKÝ LIST PRO UČITELE

Ročník/věk žáků: 8., 9. ročník ZŠ, SŠ

Časová dotace: 30 minut

GI DOVEDNOSTI:

Rozvíjené GI dovednosti: čtení, použití digitální mapy

Technická dovednost: zobrazí mapu, posune, přiblíží a oddaluje mapu, zobrazí legendu mapy, používá rozšířené nástroje mapové aplikace (např. nastavení průhlednosti vrstev, interaktivních prvků)

Mapová dovednost: získá z dat informace, přiřadí význam prvkům legendy i u tematické mapy, vysvětlí, jakou informaci mapa poskytuje, propojuje obsah tematických map s topografickým podkladem a vyvozuje prostorové souvislosti

MATERIÁLNÍ A TECHNICKÉ VYBAVENÍ:

Vybavení pro učitele: počítač s připojením k internetu, webový prohlížeč, videonávod

Vybavení pro žáka: počítač s připojením k internetu, webový prohlížeč, pracovní list, videonávod

Použitý hardware: počítač, notebook, tablet nebo smartphone

Použitý software: [Mapa kriminality ČR](#)

METODICKÉ POKYNY:

ORGANIZAČNÍ FORMY A METODY VÝUKY

- Brainstorming – úvodní motivace na téma kriminality ve městě
- Práce ve dvojicích – spolupráce na analytických otázkách
- Skupinová práce – kontrola výsledků
- Individualizovaná, diferencovaná výuka s přihlédnutím ke stupni schopností jednotlivých žáků – učitel dopomáhá žákům s jednotlivými kroky v případě problémů
- Frontálně-hromadná forma výuky – učitel může předvést postup práce prostřednictvím projektoru či interaktivní tabule, avšak žáci by měli zvládnout práci samostatně podle návodu
- Sebereflexe a reflexe úlohy – na závěr ohodnotí hodinu a svoji práci

POSTUP (SCÉNÁŘ)

Motivace (<5 min)

- Učitel seznámí žáky s obsahem a cílem hodiny. Tím je rozvoj dovednosti čtení údajů z mapy kriminality, která formou kartogramu souhrnně zobrazuje oficiální statistiky trestných činů v ČR.

Rozdělení žáků do skupin (<5 min)

- Rozdělení žáků do dvojic
- *Tip: Připravit si rozřazovací kartičky do skupin*

Vysvětlení pojmů (5 min)

- Vysvětlení pojmů ze spojovačky

MAPA KRIMINALITY – (NE)BEZPEČNÁ ÚZEMÍ

METODICKÝ LIST PRO UČITELE

Seznámení žáků s mapou kriminality (5 min)

- Učitel předvádí prostřednictvím projektoru či interaktivní tabule postup: zobrazení geoportálu ČÚZK.
- Ukáže, jakým způsobem psát do formulářů a vyzve žáky k vyhledání stavby nebo parcely pro zodpovězení otázek z pracovního listu.

Práce ve dvojicích (20 min)

- Žáci za pomoci mapy kriminality vypracují úkoly z pracovního listu, kde mají uvedený poměrně podrobný návod, jak mají postupovat.
- Dvojice pracují samostatně.
- *Tip: Předpokládá se znalost (učitele) se zacházením s nástroji mapy. Je tedy nutné se s nimi předem seznámit a žákům v případě potřeby ukázat jak:*
 - porovnávat jednotlivá území
 - pracovat s časovou osou
 - číst data z kartogramu pomocí legendy nebo pomocí najetí kurzoru na daný stát

Prezentace výsledků, kontrola otázek (<5 min)

- Společná kontrola otázek

Odevzdání pracovních listů (<5 min)

- Žáci odevzdají pracovní list.

Závěrečná diskuse (<5 min)

- Zda se jim tato hodina jevila užitečná, jak se jim to líbilo, debata o úloze (zpětná vazba).

Alternativa: Na podobné úlohy lze použít např. mapy sucha (<https://www.intersucho.cz/cz/mapy/>)

OČEKÁVANÉ PROBLÉMY:

- Žák nebude rozumět všem pojmům.
- Žák nebude umět pracovat s aplikací.
- Problémy technického charakteru.

MAPA KRIMINALITY – (NE)BEZPEČNÁ ÚZEMÍ

METODICKÝ LIST PRO UČITELE

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI:

KRIMINALITA	zločinnost, trestná činnost (porušení zákonů, protiprávní jednání)
TRESTNÝ ČIN	čin (skutek), který porušuje zákon (vražda, loupež, úmyslné ublížení na zdraví, vydírání, znásilnění, žhářství, týrání zvířat, šíření poplašné zprávy, ...)
INDEX KRIMINALITY	počet zjištěných skutků za zvolené období, přepočtený na 10 000 obyvatel
OBVODNÍ ODDĚLENÍ	územní celek, v němž dochází k měření kriminality
OBJASNĚNOST TRESTNÉHO ČINU	registrovaný skutek, u kterého byl zjištěn (a vykázán) alespoň jeden známý pachatel a zároveň je skutek ukončen ve sledovaném období

Úkol pro zvědavé:

Zkus zjistit, ve kterém územní odboru a kraji je index kriminality za rok 2019 (všech 12 měsíců) nejnižší. Ve kterém územním odboru je procento objasněných trestných činů v roce 2019 (všech 12 měsíců) nejvyšší? Jaká jsou to čísla?

Nejnižší index kriminality

Kraj: Zlínský kraj (92,5)

Územní odbor: Žďár nad Sázavou (75,5)

Nejvyšší objasněnost trestných činů

Kraj: Zlínský kraj (72 %)

Územní odbor: Svitavy (95 %)